

Kuntatalousasiat VM:n virkapuheenvuorossa

7.10.2026

Koonnut: Sanna Lehtonen, kuntatalousasioiden johtaja
Suomen Kuntaliitto

VM:n virkapuheenvuoro julkaistiin 7.10.2026

Kuntatalouden kannalta euromääräisesti keskeisimmät nostot

- Kuntien yhteisövero-osuuden poisto ja korvaaminen valtionosuuden lisäyksellä, **1,7 mrd. €**
- Toisen asteen koulutuksen kuntien rahoitusosuuden muutos asukasperustaisesta ikäluokkaperustaiseksi, **1,7 mrd. €**
- Kuntien kaikkien verotulojen sisällyttäminen täysimääräisesti tulopohjan tasaukseen, **1,5 mrd. €**
- Sote-erien poistaminen pidemmällä aikavälillä, portaittain, **0,5 mrd. €**
- Kuntarakenteen uudistaminen ts. kuntien määrän vähentäminen, **0,2 mrd. €**

Lisäksi

- tehtävien kokoaminen laajempiin järjestäjäkokonaisuuksiin, ehkä jopa joidenkin tehtävien siirrot kunnilta hyvinvointialueille tai valtiolle ja
- eläkeiän nostamisen kuntatalousvaikutukset: verotus, työllisyys, eläkemaksut...

Sanna Lehtonen 7.10.2026

KUNTA
LIITTO

VM virkapuheenvuoro 7.10.2026:

Suomen julkisen talouden tilaa on kohennettava nopeasti, jotta voimme

- pysäyttää velkaantumisen kierteen,
- kääntää velkasuhteen laskuun ja
- turvata hyvinvointiyhteiskunnan perustan.

VM virkapuheenvuoro 7.10.2026:

Julkisen talouden kestävyys voidaan turvata

- Parlamentaarisen työryhmä: alustava tavoite noin 8–11 miljardin vahvistaminen 2031 mennessä.
- EU:n finanssipoliittiset säännöt: vahvistaminen 2031 mennessä oleellisesti vain menosäästöillä ja veronkiristyksillä.
- Mitään menojen tai tulojen kokonaisuutta ei ole syytä jättää tarkastelun ulkopuolelle.
- On tärkeää huolehtia siitä, että kansainväliset sijoittajat luottavat Suomen velanhoitokykyyn.
- Riittävillä toimilla alijäämä saadaan tasolle, jolla velkasuhde pienenee talouskasvun seurauksena ilman uusia sopeutustoimia.
- Sopeutus on tehtävissä ja ratkaisut ovat omissa käsissämme.

→ VM:n meno- ja rakennekartoitus 26.10.

Esitämme vastauksia myös seuraaviin kysymyksiin

Miten kunnan "elinvoimaisuus" ja "taloudellinen kantokyky" määritetään ja mitataan? Kriisikuntakriteeristön uudistaminen?

Normienpurku on osoittautunut (ministeriöille) vaikeaksi, jopa mahdottomaksi. Entä palvelulupaus, jostain luopuminen? Jääkö sanahelinäksi vai saadaanko liitettyä johonkin konkretiaan?

Keskiössä
koulutuksen
vaikuttavuuden
mittaaminen.

Kysymys sukupolvien
välisestä
oikeudenmukaisuudesta!

Sanna Lehtonen 7.10.2026

VM:n virkapuheenvuoro julkaistiin 7.10.2026

Kunnat esillä raportissa rakenteiden ja rahoituksen näkökulmista

4	Julkinen hallinto tekoälyn aikakaudella.....	26
4.1	Teknälymuutoksen mahdollisuudet julkisessa hallinnossa	27
4.2	Julkisen hallinnon palvelulupaus ja tehtävät	31
4.3	Valtionhallinnon uudistaminen.....	34
4.4	Kuntien rakenteiden ja rahoituksen uudistus.....	38
4.5	Hyvinvointialueiden järjestämisvastuun ja rahoitusmallin kehittäminen.....	41
4.6	Tietoon perustuvan päätöksenteon edellytysten vahvistaminen	46

- Kuntarakenne on saatava kestäväille pohjalle. [...] kuntien määrä vähenee.
- [...] nykyisellä kunta- ja tehtävarakenteella ei voida jatkaa. [...] uudistaminen lainsäädännöllä.
- Jos kuntarakennetta ei pystytä uudistamaan riittävän kantokykyiseksi, tulee vaihtoehdoksi myös joidenkin tehtävien siirrot kunnilta hyvinvointialueille tai valtiolle.

Pääekonomistin palsta

Tervetuloa Kuntaliton pääekonomisti Minna Punakallion palstalle! Tältä sivustolta löytyy ajankohtaisia kirjoituksia, diaseityksiä, ennusteita ja linkejä hyviin tutkimuksiin. Moni näistä löytyy sivuston alaosan halitavaluokasta. Kiitos, kun hyödynnät Pääekonomistin palstaal!

Seuraa minua sinäitaalla [@minnapunakallio.bsky.social](#) ja silloin tällöin myös X:ssä [@MinnaPunakallio](#)!

Ajankohtaisia nostoja

7.10.2026 VM:n virkapuheenvuoro: Kuntakartta ja kuntien tehtäväkartta ovat nyt auki

Valtiovarainministeriön uusi [virkapuheenvuoro](#) on toimenpide-ehdotuksiltaan aikaisempaa vuoden 2022 virkamiespuheenvuoroa jyrkempi. Sopeutusta ja tehostamista korostavasta asiakirjasta on siirrytty kohti rakenne-, kasvu- ja tuottavuuspolitiikkaa, jossa aikaisempaa suuremman sopeutusvaatimuksen, 8-11 miljardia euroa, ympärille rakennetaan yllättävänkin konkreettinen keinovalikoima kasvun tuottamiseksi esimerkiksi yritystukien uudelleenkohdentamisella, valtion pörssiomistusten myymisellä tai korkeakoulutettujen määrän kasvattamisella.

Myös suositukset julkisen sektorin uudistamiseksi ovat suoraviivaisia. Virkapuheenvuoro ei ota kantaa siihen, miten sopeutus tulisi jakaa seuraavalla vaalikaudella meno- ja verosopeutukseen. Sen sijaan puheenvuoro korostaa sitä, että julkisen sektorin toimintamallia tulee uudistaa ja kaikkien julkisten toimijoiden ydintehtäviä tulee arvioida uudestaan. Tämä koskee myös kuntia. VM:n virkapuheenvuoro toistaa [virkamiespuheenvuorossa](#) siitä, että nykyisellä kunta- ja tehtävärakenteella ei voida jatkaa. Väestökehitys ja kuntien taloudellisen kantokykyyn eriytyminen vaarantavat kuntalaisten palvelut, jos kuntarakennetta ei saada tiiviimmäksi ja tehtäviä ei saada koottua laajemmille järjestäjäkokonaisuuksille. VM:n virkapuheenvuorossa esitetään myös isoja uudistuksia kuntien valtionosuusjärjestelmään. Järjestelmän uudistamisen yleisenä tavoitteena on järjestelmän selkeyttäminen ja päällekkäisten kriteerien poistaminen.

Julkisen talouden tilanne on heikentynyt Orpon hallituskaudella, mikä näkyy myös VM:n virkapuheenvuoron suositusten tiukentumisena. Tästä huolimatta raportin otsikointi (Luota tulevaan) ja viestintätyyli on muuttunut aiempia raportteja optimisemmaksi. VM korostaa kansalaisten luottamusta julkiseen hallintoon ja pyrkii vakuuttamaan, että sopeutuksen ja uudistusten jälkeenkin Suomessa on menestymisen mahdollisuuksia.

VM:n virkapuheenvuoro julkaistiin 7.10.2026

Minnan nostot VM:n virkapuheenvuorosta:

- *Raportin otsikointi (Luota tulevaan) ja viestintätyyli on muuttunut aiempia raportteja optimisemmaksi.*
- *VM korostaa kansalaisten luottamusta julkiseen hallintoon ja pyrkii vakuuttamaan, että sopeutuksen ja uudistusten jälkeenkin Suomessa on menestymisen mahdollisuuksia.*
- *Raportti korostaa sopeutusta ja tehostamista ja luottaa rakenne-, kasvu- ja tuottavuuspolitiikkaan.*
- *Julkisen sektorin toimintamallia tulee uudistaa ja kaikkien julkisten toimijoiden ydintehtäviä tulee arvioida uudestaan.*
- *Sisältää konkreettisen keinovalikoiman kasvun tuottamiseksi esimerkiksi yritystukien uudelleen-kohdentamisella, valtion pörssiomistusten myymisellä tai korkeakoulutettujen määrän kasvattamisella.*
- *Nykyisellä kunta- ja tehtävärakenteella ei voida jatkaa.*
- *Uudistuksia kuntien valtionosuusjärjestelmään.*

KUNTA
LIITTO | Kommun-
förbundet

Tarkempia nostoja teemoittain

KUNTA
LIITTO | Kommun-
förbundet

VM:n virkapuheenvuoro julkaistiin 7.10.2026

Taustamuistiot syventävät raporttia

 Riskienhallinta ja kokonaisturvallisuus.pdf

 Ammatillisen koulutuksen kohdentumisen tehostaminen.pdf

 Finanssipoliittiset säännöt.pdf

 Julkisen talouden kestävyys.pdf

 Korkean osaamistason työperäisen maahanmuuton kannusteet.pdf

 Koulutusasteen nosto ja korkeakoulutuksen kohdentaminen.pdf

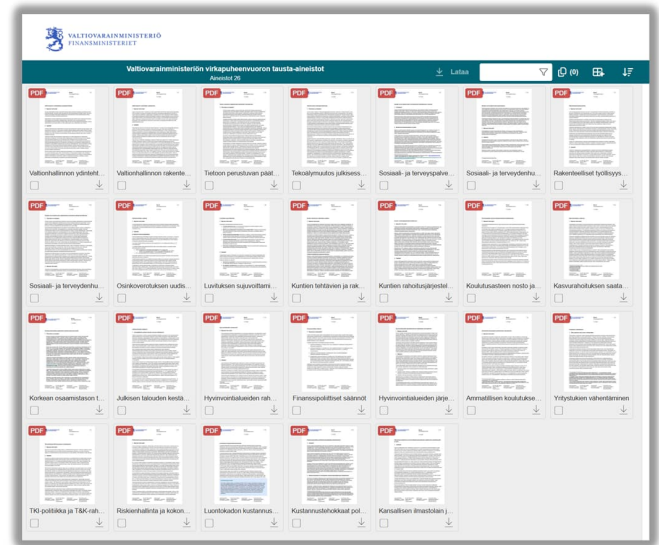
 Kuntien rahoitusjärjestelmän kehittäminen.pdf

 Kuntien tehtävien ja rakenteiden uudistus.pdf

 Rakenteelliset työllisyystoimet.pdf

 Tekoälymuutos julkisessa hallinnossa.pdf

 Tietoon perustuvan päätöksenteon edellytysten vahvistaminen.pdf

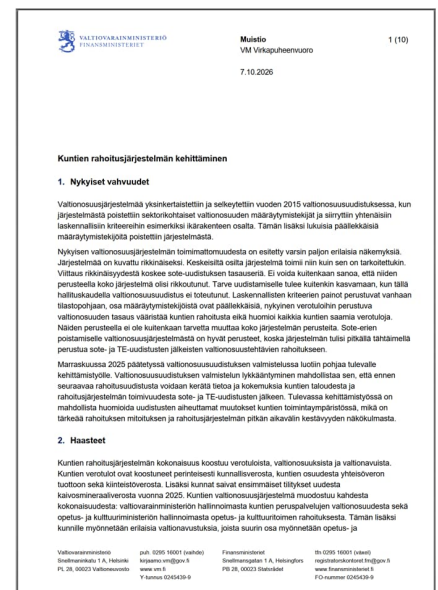

KUNTA LIITTO Kommun-
förbundet

VM:n virkapuheenvuoro julkaistiin 7.10.2026

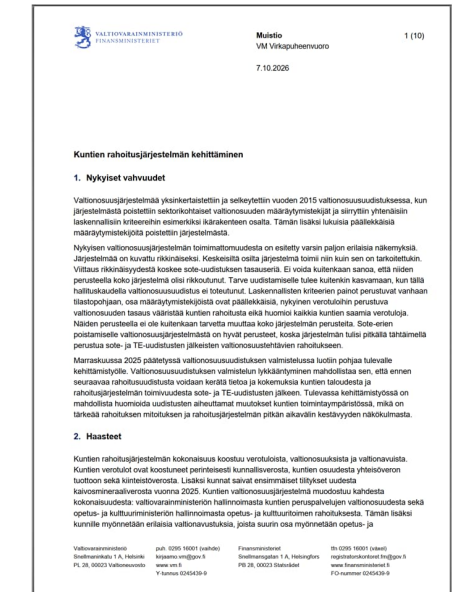
Kuntien rahoitusjärjestelmän kehittäminen -lisämuistio (1/3)

- Järjestelmän selkeyttäminen ja yksinkertaistaminen.
- Mikäli seuraavalla hallituskaudella päätetään kehittää kuntien koko rahoitusjärjestelmää, tarkasteluun olisi otettava myös kuntien verotulot.
 - Kuntien verojärjestelmän yksinkertaistamiseksi ja kuntien verotuoton kasvattamiseksi tulisi mahdollisuuksien mukaan selvittää, onko verovähennyksiä edelleen siirrettävissä valtion verotukseen.
 - Yhteisöveron asema rahoituksen kokonaisuudessa. Sen osittainenkin toteuttaminen (poisto kunnilta) ja vastaavan euromäärä lisäaminen kuntien valtionosuuteen toisi varsin paljon pelivaraa valtionosuusjärjestelmän kehittämiseen sekä vakautta kuntatalouteen äkillisissä suhdannevaihteluissa.
 - Mikäli kuntien veropohjaa halutaan edelleen vahvistaa, voitaisiin arvioida mahdollisuutta lisätä kuntien verotuloja kiinteistöverotusta muuttamalla.
 - Lisäksi olisi perusteltua tarkastella verontilityslain mukaiseen kuntien yhteisöveron jako-osuuden laskentaan sisältyvän metsäerän mahdollisia muutostarpeita.
- ...

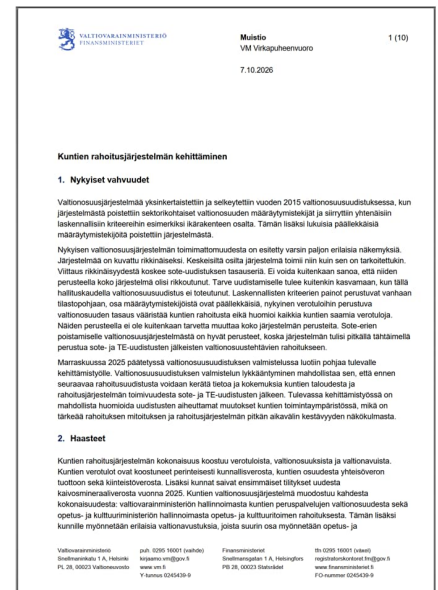
Kuntien rahoitusjärjestelmän kehittäminen -lisämuistio (2/3)

- ...
- Tavoitteena on poistaa [sote-]tasauserien vaikutukset pysyvästi kuntien valtionosuuksista.
 - Perustaltaan järjestelmän tulee pohjautua kuntien nykyisiin valtionosuustehtäviin.
 - Käytännössä tasauserien nopea neutralisointi järjestelmästä ei ole mahdollista ilman että valtio antaisi lisärahoitusta vaikutusten tasaamiseen.
 - Ratkaisuvaihtoehtona voisi olla malli, jossa sote-uudistuksen tasauserät poistettaisiin järjestelmästä portaittain.
- Valtionosuuden laskennallisten määräytymistekijöiden päivitys uusimpien tilastotietojen mukaiseksi
 - Päällekkäisiä kriteerejä olisi myös poistettava.
 - Vieraskielisyyskriteerin sisällön vastattava paremmin valtionosuustehtävien kohdentumista
- Arvioida kokonaisuudessaan tulojen tasauksen muutostarpeet.
 - Lähtökohtaisesti kuntien kaikki verotulot tulisi sisältyä tasauslaskentaan.
 - Voimalaitosten asemaa tulojen tasauksessa on jatkossa pohdittava.
 - Myös uudet veromuodot [esim. kaivosvero, matkailijavero] on otettava huomioon tasausjärjestelmää kehitettäessä.
 - Eräänä vaihtoehtona voisi olla siirtyminen ns. täydennysmalliin, jossa tasausvähennys poistettaisiin ja verotulojen perusteella pelkästään lisättäisiin valtionosuutta.

Kuntien rahoitusjärjestelmän kehittäminen -lisämuistio (3/3)

- ...
- Osana kuntien valtionosuusjärjestelmän kehittämistä opetus- ja kulttuuriministeriön olisi käytävä läpi erityisesti sellaiset oman hallinnonalan valtionavustukset ja -osuudet, jotka kohdistuvat selkeästi kunnan peruspalvelujen valtionosuuslaissa mainittuihin kuntien perustoimintoihin erityisesti varhaiskasvatukseen, sekä esi- ja perusopetuksen osalta.
 - Myös sellaisiin valtionavustuksiin ja -osuuksiin olisi kiinnitettävä huomiota, jotka ovat määrärahasoltaan pysyviä tai vakiintuneita, myönnetään osittain tai kokonaan laskennallisin perustein sekä jotka sopisivat luonteeltaan yleiskatteisen kunnan peruspalvelujen valtionosuuden yhteydessä maksettavaksi.
- Kunnat osallistuvat toisen asteen koulutuksen rahoitukseen asukaskohtaisesti tasasuuruksella osuudella.
 - Jatkossa rahoitusosuus voitaisiin kohdentaa asukaskohtaisesti niiden ikäluokkien perusteella, joita ko. valtionosuustehtävät pääasiassa koskevat.
 - Rahoitusosuus voisi näin ollen olla erilainen lukiokoulutuksessa ja ammatillisessa koulutuksessa, nykyisin rahoitusosuus määräytyy yhtäläisesti näihin tehtäviin.

VM:n virkapuheenvuoro julkaistiin 7.10.2026

Kuntien tehtävien ja rakenteiden uudistus -lisämuistio (1/2)

Miten määritellä "elinvoimainen" ja "taloudellisesti kantokykyinen" kunta?

Uudistuksen tavoitteena on elinvoimaiset ja taloudellisesti kantokykyiset kunnat ja alueet, jotka pystyvät väestökehitys ja muut toimintaympäristön muutokset huomioiden hoitamaan tehtävänsä ja järjestämään palvelut. Tavoitteena on varmistaa maan eri osissa olevien ihmisten yhdenvertainen kohtelu ja turvata heille tosiasialliset mahdollisuudet saada perusoikeuksien toteutumisen kannalta välttämättömiä palveluja. Kuntien ja niiden tehtävien uudistamiselle katsotaan olevan perusoikeusjärjestelmään liittyviä painavia perusteita, mutta kaikissa tilanteissa tulee huomioida kuntien itsehallinto ja kunnan päätöksenteon kansanvaltaisuus. Uudistuksessa tulee huolehtia edustuksellisen demokratian toimintaedellytyksistä, päätöksentekijöiden roolista sekä asukkaiden osallisuudesta ja riittävistä vaikuttamismahdollisuuksista. Tavoitteena on turvata ja varmistaa kuntien tehtävien hoitaminen kaikkialla Suomessa sekä koota julkista hallintoa yhteen vähentäen myös hallintoorganisaatioiden määrää. Hallinnon, rahoituksen ja demokratian näkökulmasta yksinkertaisin ja selkein ratkaisu olisi kuntien yhdistyminen. Kuntien lisääntyvän yhteistoiminnan haasteita ovat mm. lisääntyvä hallinnollinen työ, rahoituksesta sopiminen ja välilliseen demokratiaan pohjautuva päätöksenteko, mitä ei voida pitää kunnan asukkaiden itsehallinnon ja kuntien johtamisen kannalta parhaana ratkaisuna. Mikäli nykyinen kehitys jatkuu eikä kuntaliitoksia synny, yhteistoimintaa kestävämpi ratkaisu on tehtävien siirto hyvinvointialueille tai valtiolle.

MINISTERIÖ
SISÄMINISTERIÖ

Muisto
VM Virkapuheenvuoro

7.10.2026

1 (10)

Kuntien tehtävien ja rakenteiden uudistus

1. Nykyiset vahvuudet

Suomen kuntajärjestelmän keskeisenä vahvuutena voidaan pitää kunnan asukkaiden itsehallintoa. Se mahdollistaa sekä laissaan olevan että vapaaehtoisien tehtävien järjestämisen paikallisten tarpeiden ja olosuhteiden mukaisesti. Parhaimmillaan tällöin toteutuu paikallishallinnon vapaus, mahdollisuudet ja kyvykkyudet jorjiaa omaa toimintaansa ja tehdä asukkaiden arkeen vaikuttavia päätöksiä. Itsehallinto tuo yhä lisää kannustimia ja laatuista vastuullisuutta taloudenhoitoon ja toimintaan. Sen avulla voidaan ottaa huomioon alueellisia eroja ja tulla uusien paikallista lähtökohdista nousevien toimintamallien kehittämisestä. Lisäksi se luo vahvan legitiimin perustan päätöksenteolle kullakin hallinnonatasolla.

Suomalaista kunnallista itsehallintoa voidaan pitää kansainvälisesti verrattain vahvana. Sen merkitys on keskeinen kuntien olemassaolon ja identiteetin peruste. Kunnilla on perustuslaissa luvattu asema, verotus- ja erittin laajat tehtävät. Itsehallinto merkitsee kuntalaisille kuuluvaa oikeutta päättää kuntasen hallinnosta ja taloudesta. Itsehallinto kattaa muun muassa kuntalaisten oikeuden itse valita omia hallintoelimiä. Kunnallisen itsehallinnon perustavien suojien katoon kukaan kuukaan myöskin rahoitusperiaaleja, jotka mukaisesti kuntien tehtäviä säädettäessä on huolehdittava kuntien edellytyksistä suorittaa annettuja velvoitteita. Vahvaa itsehallintoa kuvaa myös se, että kunnat voivat ottaa yhä enemmän toimintaansa nollasta lähtien tarpeelliseksi katsomaan tehtäviä tai toteuttaa palveluista tasoltaan laakaisista palveluista paremmiin. Itsehallinnon keskeisin ominaispiirteisiin ei voida tavalisella lailla puuttua tavalla, joka asiallisesti ottaen tekisi itsehallinnon merkityksettömäksi. Nykyisen järjestelmän vahvuus on myös kuntalaisten perusoikeuksien ja -palvelujen turvaaminen. Esimerkiksi erittäin vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien kuntien arviointimenetelyllä pyritään nimenomaan turvaamaan asukkaiden perusoikeudet ja -palvelut.

Tehtävien järjestämisen joustavuus kunnissa

Nykyinen kuntien tehtäviä koskeva lainsäädäntikäytäntö ja kuntapolitiikka ovat mahdollistaneet kuntien resurssien ja erilaisten paikallisten olosuhteiden huomioimisen ja tehdyistä säädöksistä. Nykyisen mallin vahvuutena voidaan pitää erilaisia tapoja järjestää tehtäviä, mikä mahdollistaa paikallisten olosuhteiden ja tarpeiden huomioimisen. Kunnat voivat hoitaa tehtävään itse tai yhteistyössä muiden kuntien kanssa. Jossain tehtävissä tehtävien hoitamiseksi on säädetty järjestelmällisesti, eli esimerkiksi väestöpolitiikka- ja henkilöstöpolitiikkavalmuiksi, jotka tarkoittavat, ettei kaikkien kuntien ole lainsäädännön perusteella mahdollista hoitaa tehtäviä. Lakisäädännöstä yhteistoiminnasta säättämisen järjestelmällisten kautta on toteutettu mahdollisuus valita perustavien voimien on katoanut sen tarkoituksellisesti rajoittavan jossain määrin kunnallista itsehallintoa. Kuntien paikallisen yhteistoiminnan järjestelyjä arvioidessaan valtakunta on kiinnittänyt huomiota esimerkiksi yhteistoimintatehtävien julkurallisen kohteeseen, hallinnon tarkoituksellisuuden järjestämisen näkökulmasta sekä hoitotavasta.

Valtioneuvoston
Sisäministeriön
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
www.vi.fi
Yhteydenotto: 02943639

Pää- (020) 5501 (maailma)
Keskus- (09) 5501
www.vi.fi
Yhteydenotto: 02943639

Yhteistyöministeriö
Sisäministeriön
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
www.vi.fi
Yhteydenotto: 02943639

Rekisterikeskus
Sisäministeriön
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
www.vi.fi
Yhteydenotto: 02943639

VM:n virkapuheenvuoro julkaistiin 7.10.2026

Kuntien tehtävien ja rakenteiden uudistus -lisämuistio (2/2)

Kuntien yhdistymisen taloudelliset hyödyt valtiontalouden kannalta todetaan pieniksi.

Valtiontalouden kannalta kuntien yhdistymisen suorat taloudelliset hyödyt jäävät varsin pieniksi. Valtio osallistuu kuntien peruspalvelujen järjestämisen kustannuksiin kunkin vuoden valtionosuusprosentin mukaisesti. Vuonna 2026 valtionosuusprosentti on 25,72. Valtionosuustehtävien laskennalliset kustannukset täsmäytetään vuosittain vastaamaan toteutuneita kustannuksia ns. kustannustensaajan tarkistuksen kautta. Näin ollen, mikäli valtionosuustehtävien kustannukset vähenisivät kuntaliitosten myötä, vaikuttaisi se kunnille maksettavien valtionosuuksien määrään kahden vuoden viiveellä. Peruspalvelujen valtionosuustehtävät koostuvat pääosin koulutuksesta sekä osin työllisyyspalveluista.

MINISTERIÖ
SISÄMINISTERIÖ

Muisto
VM Virkapuheenvuoro

7.10.2026

1 (10)

Kuntien tehtävien ja rakenteiden uudistus

1. Nykyiset vahvuudet

Suomen kuntajärjestelmän keskeisenä vahvuutena voidaan pitää kunnan asukkaiden itsehallintoa. Se mahdollistaa sekä laissaan olevan että vapaaehtoisien tehtävien järjestämisen paikallisten tarpeiden ja olosuhteiden mukaisesti. Parhaimmillaan tällöin toteutuu paikallishallinnon vapaus, mahdollisuudet ja kyvykkyudet jorjiaa omaa toimintaansa ja tehdä asukkaiden arkeen vaikuttavia päätöksiä. Itsehallinto tuo yhä lisää kannustimia ja laatuista vastuullisuutta taloudenhoitoon ja toimintaan. Sen avulla voidaan ottaa huomioon alueellisia eroja ja tulla uusien paikallista lähtökohdista nousevien toimintamallien kehittämisestä. Lisäksi se luo vahvan legitiimin perustan päätöksenteolle kullakin hallinnonatasolla.

Suomalaista kunnallista itsehallintoa voidaan pitää kansainvälisesti verrattain vahvana. Sen merkitys on keskeinen kuntien olemassaolon ja identiteetin peruste. Kunnilla on perustuslaissa luvattu asema, verotus- ja erittin laajat tehtävät. Itsehallinto merkitsee kuntalaisille kuuluvaa oikeutta päättää kuntasen hallinnosta ja taloudesta. Itsehallinto kattaa muun muassa kuntalaisten oikeuden itse valita omia hallintoelimiä. Kunnallisen itsehallinnon perustavien suojien katoon kukaan kuukaan myöskin rahoitusperiaaleja, jotka mukaisesti kuntien tehtäviä säädettäessä on huolehdittava kuntien edellytyksistä suorittaa annettuja velvoitteita. Vahvaa itsehallintoa kuvaa myös se, että kunnat voivat ottaa yhä enemmän toimintaansa nollasta lähtien tarpeelliseksi katsomaan tehtäviä tai toteuttaa palveluista tasoltaan laakaisista palveluista paremmiin. Itsehallinnon keskeisin ominaispiirteisiin ei voida tavalisella lailla puuttua tavalla, joka asiallisesti ottaen tekisi itsehallinnon merkityksettömäksi. Nykyisen järjestelmän vahvuus on myös kuntalaisten perusoikeuksien ja -palvelujen turvaaminen. Esimerkiksi erittäin vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien kuntien arviointimenetelyllä pyritään nimenomaan turvaamaan asukkaiden perusoikeudet ja -palvelut.

Tehtävien järjestämisen joustavuus kunnissa

Nykyinen kuntien tehtäviä koskeva lainsäädäntikäytäntö ja kuntapolitiikka ovat mahdollistaneet kuntien resurssien ja erilaisten paikallisten olosuhteiden huomioimisen ja tehdyistä säädöksistä. Nykyisen mallin vahvuutena voidaan pitää erilaisia tapoja järjestää tehtäviä, mikä mahdollistaa paikallisten olosuhteiden ja tarpeiden huomioimisen. Kunnat voivat hoitaa tehtävään itse tai yhteistyössä muiden kuntien kanssa. Jossain tehtävissä tehtävien hoitamiseksi on säädetty järjestelmällisesti, eli esimerkiksi väestöpolitiikka- ja henkilöstöpolitiikkavalmuiksi, jotka tarkoittavat, ettei kaikkien kuntien ole lainsäädännön perusteella mahdollista hoitaa tehtäviä. Lakisäädännöstä yhteistoiminnasta säättämisen järjestelmällisten kautta on toteutettu mahdollisuus valita perustavien voimien on katoanut sen tarkoituksellisesti rajoittavan jossain määrin kunnallista itsehallintoa. Kuntien paikallisen yhteistoiminnan järjestelyjä arvioidessaan valtakunta on kiinnittänyt huomiota esimerkiksi yhteistoimintatehtävien julkurallisen kohteeseen, hallinnon tarkoituksellisuuden järjestämisen näkökulmasta sekä hoitotavasta.

Valtioneuvoston
Sisäministeriön
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
www.vi.fi
Yhteydenotto: 02943639

Pää- (020) 5501 (maailma)
Keskus- (09) 5501
www.vi.fi
Yhteydenotto: 02943639

Yhteistyöministeriö
Sisäministeriön
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
www.vi.fi
Yhteydenotto: 02943639

Rekisterikeskus
Sisäministeriön
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
www.vi.fi
Yhteydenotto: 02943639

VM:n virkapuheenvuoro julkaistiin 7.10.2026

Kuntarakenne, palveluverkko

Kuntasektoria on uudistettava niin, että kuntien määrä vähenee. On välttämätöntä käynnistää poikkihallinnollinen kuntarakenteen sekä kuntien tehtävien ja järjestämisvastuun uudistaminen lainsäädäntöteitse. Mikäli kuntarakennetta ei pystytä uudistamaan riittävän kantokykyiseksi, tulee vaihtoehdoksi myös joidenkin tehtävien siirrot kunnilta hyvinvointialueille tai valtiolle.

Mitä kuntarakenteen tai yksittäisen kunnan taloudellinen kantokyky määritellään? Kriisikuntakriteeristö, toimintakykyiset kunnat –mittaristo...

Kuntien yhdistymistä vauhditettaisiin muuttamalla kuntien yhdistymisavustuksia siten, että niiden määrä kasvaisi riippuen siitä, kuinka monta kuntaa yhdistymisessä olisi mukana ja kuinka suuri uudesta kunnasta tulisi. Yhdessä järjestämiskriteerien tai tehtävien eriyttämisen kanssa selkeät ja ennakoitavissa olevat yhdistymisavustukset toimisivat kannustimena vapaaehtoiseen kuntarakenteen uudistamiseen. Aiempien vuosien tapaan määräraha yhdistymisavustuksille olisi siirtoa peruspalvelujen valtionosuudesta, ja käyttämättä jäävä osuus tästä palautettaisiin valtionosuuteen vuosittain. Tämä olisi lähtökohta myös nykyistä suurempien yhdistymisavustusten rahoittamisessa. Valtio korvaisi jatkossakin kunnille niiden yhdistymisestä mahdollisesti aiheutuvat valtionosuuden menetykset määräaikaaisesti.

toteutetaan yhtä kuntaa laajemman alueen näkökulmasta. Perusopetuksen, toisen asteen koulutuksen sekä liikunta- ja vapaa-ajan palvelujen palveluverkkoa optimoimalla olisi mahdollista saavuttaa kustannushyötyjä erityisesti silloin, kun palveluissa käytettävien kiinteistöjen elinkaaren lopussa tarvitaan merkittäviä uusinvestointeja, jotka ovat erityisesti pienille kunnille merkittävä kuluerä. Säästöjen toteutuminen riippuu siitä, miten niistä sovittaisiin kuntien yhdistymissopimuksissa ja myöhemmin kunnan päätöksissä. Kunnilla on siis mahdollisuus vaikuttaa saataviin säästöihin.

KUNTA
LIITTO | Kommun-
förbundet

VM:n virkapuheenvuoro julkaistiin 7.10.2026

Kuntien tehtävät

Kuntasektoria on uudistettava niin, että kuntien määrä vähenee. On välttämätöntä käynnistää poikkihallinnollinen kuntarakenteen sekä kuntien tehtävien ja järjestämisvastuun uudistaminen lainsäädäntöteitse. Mikäli kuntarakennetta ei pystytä uudistamaan riittävän kantokykyiseksi, tulee vaihtoehdoksi myös joidenkin tehtävien siirrot kunnilta hyvinvointialueille tai valtiolle.

Uutta

- Tehtäväsiirrot kunnilta hyvinvointialueelle ja valtiolle

Kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentäminen

Kuntien toiminnallisia edellytyksiä ja talouden liikkumavaraa voidaan vahvistaa kuntien lakisääteisiä tehtäviä ja velvoitteita vähentämällä. Tehtäviä ja velvoitteita koskevalla sääntelyllä on pyritty varmistamaan muun muassa riittävien palvelujen saatavuus ja laatu sekä lisäämään ihmisten yhdenvertaisuutta. Tehtävien suuri määrä ja ohjauksen yksityiskohtaisuus lisäävät kuitenkin kuntien kustannuksia, heikentävät työvoiman saatavuutta ja rajoittavat kunnan mahdollisuuksia toimia joustavasti paikalliset olosuhteet huomioiden.

Ensisijaista olisi varmistaa, ettei kuntien tehtäviä ja velvoitteita enää nykyisestä lisätäisi. Kuntien tehtävistä ja velvoitteista säädetään lukuisissa laeissa. Lainsäädäntöhankkeita käynnistettäessä tavoitteena tulisi olla kuntien tehtävien keventäminen ja toimintavapauden lisääminen.

KUNTA
LIITTO | Kommun-
förbundet

VM:n virkapuheenvuoro julkaistiin 7.10.2026

Kuntien valtionosuusjärjestelmä

Kuntien valtionosuusjärjestelmä tulisi uudistaa vastaamaan kuntien nykyistä väestörakennetta, valtionosuustehtäviä ja verotulopohjaa. Seuraavassa uudistuksessa laskennallisten määräytymistekijöiden painot tulisi päivittää uusimpien tilastotietojen mukaisiksi. Verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasausta olisi arvioitava kokonaisuudessaan ottaen huomioon kuntien verotulopohjassa toteutuvat muutokset. Tavoitteeksi tulisi asettaa, että kuntien kaikki verotulot sisältyisivät täysimääräisesti tasauksen laskentaperusteisiin. Sote-uudistukseen sisältyneiden mittavien tasausmenettelyjen vaikutus yksittäisten kuntien valtionosuuden määrään on suuri. Pitkän aikavälin tavoitteeksi tulee asettaa näiden sote-erien poistaminen pysyvästi valtionosuusjärjestelmästä. Valtionosuusjärjestelmän uudistamisen yleisenä tavoitteena tulee olla järjestelmän selkeyttäminen ja päällekkäisten kriteerien poistaminen. Mikäli kuntien rahoitusjärjestelmää muutetaan laajemmin, valtionosuuksien lisäksi uudistuksessa on otettava huomioon myös kuntien verotulot, opetus- ja kulttuuriministeriön kunnille osoittama rahoitus sekä erilaiset valtionavustukset. Rahoitusjärjestelmien uudistaminen tulisi toteuttaa kustannusneutraalisti valtion ja kuntien välillä.

Laaja näkökulma kuntien rahoituksen uudistamiseen:

"Mikäli kuntien rahoitusjärjestelmää muutetaan laajemmin, valtionosuuksien lisäksi uudistuksessa on otettava huomioon myös kuntien verotulot, opetus- ja kulttuuriministeriön kunnille osoittama rahoitus sekä erilaiset valtionavustukset."

KUNTA
LIITTO | Kommun-
förbundet

VM:n virkapuheenvuoro julkaistiin 7.10.2026

Julkisen sektorin tuottavuus

- "Tuottavuus" tai sen johdannainen mainittu 73 kertaa virkapuheenvuorossa

Tekoäly on julkisen talouden ja hallinnon rakenteellisen uudistamisen väline

Tulevina vuosina tekoäly voi tuoda merkittäviä hyötyjä palveluihin, työelämään ja koko yhteiskuntaan. Kansalaisen näkökulmasta palvelut voivat nopeutua, tulla entistä sujuvammiksi ja vastata paremmin yksilöllisiin tarpeisiin. Yhteiskunnan tasolla tekoäly tarjoaa merkittäviä mahdollisuuksia tuottavuuden parantamiseen ja resurssien tehokkaampaan kohdentamiseen.

Erillisten kehittämisshankkeiden sijaan tulee siirtyä koko julkisen hallinnon kattavaan toimintamalliin. Lainsäädäntöä tulee uudistaa heti vaalikauden alussa siten, että se perustuu digitaalisten toimintatapojen ensisijaisuuteen ja mahdollistaa automaation ja tekoälyn laajamittaisen hyödyntämisen.

Tekoäly tulee ottaa käyttöön sellaisissa prosesseissa, joissa volyymit ja vaikutukset ovat suurimmat. Syntyvät tuottavuushyödyt tulee kohdentaa palvelujen parantamiseen ja julkisen talouden vahvistamiseen.

VM:n virkapuheenvuoro julkaistiin 7.10.2026

Varautuminen ja digitalisaatio

Varautuminen tulisi toteuttaa julkisen talouden raamien puitteissa niin, että valtion, hyvinvointialueiden ja kuntien vastuut muodostavat yhtenäisen kokonaisuuden, jossa johto- ja vastuusuhteet ovat selkeät ja päällekkäinen työ vähenee. Hyvinvointialueet ja kunnat tulisi integroida tiiviisti osaksi yhteistä tilannekuvaa, varautumisen suunnittelua ja kriittisen infrastruktuurin suojaamista.

Alueellisella ja paikallisella tasolla kyberturvallisuustehtäviä samoin kuin digitalisaation ja tietohallinnon tehtäviä tulisi hoitaa keskitetympin rajallisten resurssien paremmaksi hyödyntämiseksi. Digitalisaation mahdollistamat uudistukset, kuten automaatio, tekoäly, yhteentoimivat rajapinnat ja digitaalisen infrastruktuurin elinkaaren hallinta, voitaisiin toteuttaa tehokkaimmin keskitetysti. Kuntien rakenteellisessa uudistamisessa kyberturvallisuuden tulisi seurata digitalisaation ja ICT-palvelutuotannon mukana, jotta toiminta olisi kustannustehokasta ja turvallista. Selvityksen perusteella olisi arvioitava, missä määrin valtio voisi tuottaa kunnille tai tukea kuntia tuottamaan korkeaa osaamista vaativia kyberturvallisuuspalveluja, mitä palveluja tuotettaisiin ja millaisin kustannuksin.

KUNTA
LIITTO Kommun-
förbundet

VM:n virkapuheenvuoro julkaistiin 7.10.2026

Ammatillisen koulutuksen kohdentumisen tehostaminen -lisämuistio

Julkisen rahoituksen vaikuttavuus jää moninkertaisen tutkintokoulutuksen seurauksena alhaiseksi

Ammatillisen koulutuksen julkinen rahoitus ei kohdistu nykyisin koko yhteiskunnan näkökulmasta tehokkaasti. Tämä johtuu ensisijaisesti siitä, että monet suorittavat useampia ammatillisia perustutkintoja. Toisekseen ammattitutkinnon ja erityisammattitutkinnon suorittaneista merkittävässä osassa on taustallaan korkeakoulututkinto. Koska merkittävä osa ammatillisesta tutkintokoulutuksesta ei johda koulutustason nousuun, jää koulutuksen vaikuttavuus alhaiseksi.

Ammatillisen koulutuksen rahoituksen vaikuttavuutta voitaisiin nostaa vähentämällä aiemman korkeakoulututkinnon tai ammatillisen tutkinnon suorittaneisiin opiskelijoihin kohdentuvaa julkista rahoitusta. Tämä olisi mahdollista painottamalla aikuisten ammatillisessa koulutuksessa perustutkintokoulutusta lyhyempiä koulutuksia. Näin työmarkkinoiden näkökulmasta tarpeellinen aikuisten ammatillinen koulutus voitaisiin tuottaa vähemmällä julkisilla resursseilla.

Rahoituksen mitoituksessa tulisi huomioida erikseen oppivelvollisten koulutuksen ja aikuisten lisäkoulutuksen resurssit. Muutos lisäisi myös julkisen rahoituksen kohdentumisen läpinäkyvyyttä ja eduskunnan budjettivaltaa.

Aikuisten ammatillisen koulutuksen rahoituspohjaa voidaan myös laajentaa lisäämällä yksityisen rahoituksen mahdollisuuksia. Käytännössä tämä voisi tarkoittaa nykyistä laajemmin erilaisia maksuja jo tutkinnon suorittaneiden lisäkoulutukseen.

 NATIONALMINISTERIET
UTBILDNINGSDOMIN
1 (8)

Materiaali
VM Virkapuheenvuoro
7.10.2026

Ammatillisen koulutuksen kohdentumisen tehostaminen

1. Nykyiset vaihtoehdot

Ammatillisella koulutuksella on kolme osaa: oppivelvollisten ja muiden valta ammatillisesti suuntautuneita tutkintoja osien koulutus sekä aikuisten työajan aikana ammatillisen osaamisen kehittäminen. Ammatillinen koulutus sisältää perustutkinnon lisäksi ammattitutkinnon ja erikoisammattitutkinnon sekä erilaisia lisä- ja lyhyempiä koulutuksia. Aikuiset saavat ammatillisen koulutuksen lisäksi laajat mahdollisuudet osamäärän kehittämiseen ja monipuoliseen pätevyyden saamiseen. Koulutusta voidaan järjestää työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä. Erityisesti aikuiskoulutuksessa oppimismuutoksen perustava koulutus on yleisiä.

Ammatillinen koulutus tarjoaa tärkeitä taitoja, jotka auttavat pääsemään työelämään tai jatkamaan opintoja korkealla tasolla. Ammatillinen koulutus on yhteydessä parempaan työmarkkinamenestykseen verrattuna perustutkintoon verraten järkevään (Björnsen ja Järvelin 2025, Korpela ja Uusitalo 2014, Vesteren ja Kuusinen 2021). Lisäksi ammatillinen koulutus voi jättää kokeellisuuden parempaan työmarkkinamenestykseen kohdealueella, joka peruskoulun päättökoulutuksen perusteella on lähellä lukion ja ammatillisen koulutuksen sisäpäälyyksiä (Järvelin ja Vesteren 2022).

Ammatillisen koulutuksen suorittaneiden työmarkkinamenestys vaihtelee eri koulutusasteilla. Erityisesti sosiaali- ja terveysalan ja tekniikan alan tutkinnon suorittaneilla on verrattain korkeat keskimääräiset palkat kolme vuotta valmistuttua jälkeen. Työllisyys on etenkin sosiaali- ja terveysalan tutkinnon suorittaneilla korkea, noin 87 prosenttia, siinä puolestaan, joka ei ole jatkunut korkeakoulutukseen. Saman ajan sosiaali- ja terveysalan opintojen jatkaminen korkeakouluun on suhteellisen yleistä: noin 28 prosenttia oli jatkoi korkeakouluun kolme vuotta valmistuttua jälkeen¹.

Oppivelvollisuuden korottamisen² jälkeen ammatillisen koulutuksen läpilyy on kasvanut nuorten (15–19-vuotiaana aloittaneiden) osalta. Esimerkiksi ammatillisesta peruskoulutuksesta kolmen vuoden aikana valmistuneiden nuorten osuus on kasvanut hieman³. Katoa heijastelee mahdollisesti alustan osittain oppivelvollisuuden korottamista. Järvelin (2025) mukaan kolmen vuoden tutkinnon suorittaneiden osuus kaavoi oppivelvollisuusikäisten ympärillä erityisesti ammatillisessa koulutuksessa aloittaneilla nuorilla verrattuna vuorokauden ammatillisessa koulutuksessa kolme tai 2,5 prosenttiyksikköä, kun lukiossa aloittaneilla vastaava muutos oli 0,7 prosenttiyksikköä. Vaikka läpilyy on ammatillisessa koulutuksessa kasvanut,

¹ Luvut perustuvat alle 25-vuotiaana ammatillisen perustutkinnon suorittaneisiin. Lähde: Tilastokeskus, tutkintorekisteri, opiskelijarekisteri, FOK-perustutkintotiedot.
² Oppivelvollisuusikä korotettiin 18 vuoteen vuonna 2021. Ennen tähtäystä oppivelvollisuus päittyi peruskouluun eli työlliyttä eikä koulua, kun noin 10% 19-vuotiaita valmistui jälkeen oppivelvollisuus päättyi vuoden tähtäystä 18 vuoteen. Luku sisältää enimmäisen kerran muuttaneet, jotka päättyivät perustutkintoon vuonna 2021.
³ Luvut perustuvat alle 25-vuotiaana ammatillisen perustutkinnon suorittaneisiin. Lähde: Tilastokeskus, tutkintorekisteri, opiskelijarekisteri, FOK-perustutkintotiedot.

VM:n virkapuheenvuoro
7.10.2026

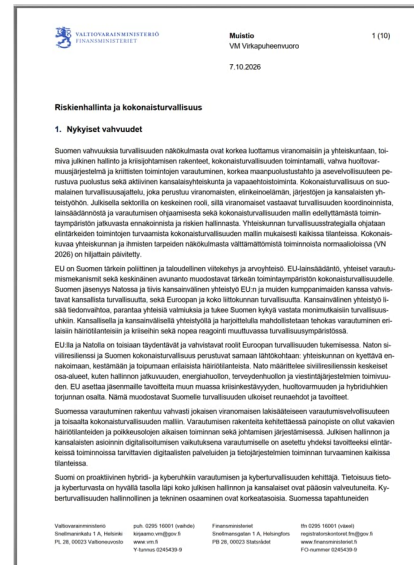
KUNTA
LIITTO Kommun-
förbundet

VM:n virkapuheenvuoro julkaistiin 7.10.2026

Riskienhallinta ja kokonaisturvallisuus -lisämuistio

Järjestetään vahvat, selkeät, toimivaltaiset ja kyvykkäät viralliset rakenteet varautumisen valtakunnalliselle alueelliselle koordinaatiolle ja ohjaukselle ja kuntien varautumistehtävien eri ministeriöistä annettavan substanssilainsäädäntöön perustuvan ohjauksen koordinoitiin. Rakenteet organisoidaan uudelleen julkisen talouden kestävyyspuiteilla siten, että valtion, hyvinvointialueiden ja kuntien roolit muodostavat yhtenäisen järjestelmän, jossa päällekkäinen työ vähenee, ja jossa johto ja vastuusuhteet ovat selkeät. Hyvinvointialueet ja kunnat integroidaan tiiviisti osaksi yhteistä tilannekuvaa, varautumisen suunnittelua ja kriittisen infrastruktuurin suojaamista. Vahvistetaan viranomaisten kykyä varautua poikkeusoloihin ja kriiseihin yhteisten suunnitteluperusteiden, koulutuksen, huoltovarmuuden hallinnan työkalujen, alihankintakehityksen hallinnan, sekä harjoitusmallien avulla ottaen huomioon Naton siviiliresilienssin vaatimukset. Osana varautumista hyvinvointialueet ja kunnat suunnittelevat palvelujensa ja niissä tarvittavien tieto- ja viestintätekniisten järjestelmien järjestämisen osana laajempia kokonaisuuksia.

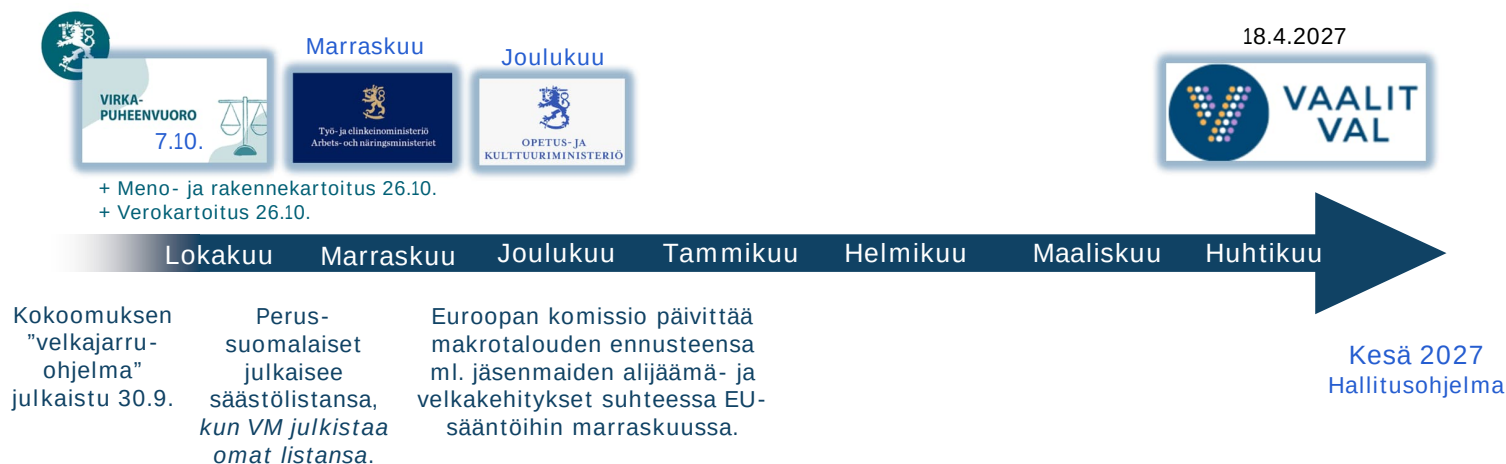
Lainsäädäntöä täsmennetään tiedonkulun sujuvuuden varmistamiseksi ja mahdollistetaan koko julkiselle hallinnolle riittävät oikeudet saada, jakaa ja käsitellä yhdessä salassa pidettäviä ja turvallisuusluokiteltuja tietoja, erityisesti yhteistä tilannekuvaa, varautumista, valmiutta ja kriittisen infran suojaamista koskevia tietoja. Edistetään asiakirjojen turvallisuusluokittelun käyttöönottoa kunnissa ja hyvinvointialueilla sekä soveltuvien osin laajemmin julkisessa hallinnossa sekä mahdollistetaan yhteisten luokiteltujen tietojen käsittely julkisen hallinnon ja muiden turvallisuuskriittisten toimijoiden yhteisellä tieto- ja viestintätekniisellä palvelulla kokonaisturvallisuuden mallin ja yhteistyön toteuttamiseksi. Kuntien varautumis- ja valmiushenkilöstölle mahdollistetaan turvallisuuspalvelut. Vastaava määrä selvityksiä vähennetään valtiolta. Ohjataan kuntia yhteistyöhön siten, että varautumisessa tavoitteena ovat yhteiset viranhaltijat ja suunnitelmat sekä muu resurssien yhteiskäyttö.

Velkajarru, julkisen sektorin sopeutus... Kohti eduskuntavaaleja!

Kohti eduskuntavaaleja ja hallitusohjelmaa

Milloin saamme lisätietoa julkisen sektorin sopeutustarpeesta ja siitä, mitä vaikutuksia sillä on esimerkiksi sivistystoimen talouteen?

25

Sanna Lehtonen 30.9.2026

KUNTA LIITTO | Kommun- förbundet

Virka- ja puheenvuorojen julkaisuajankohdat

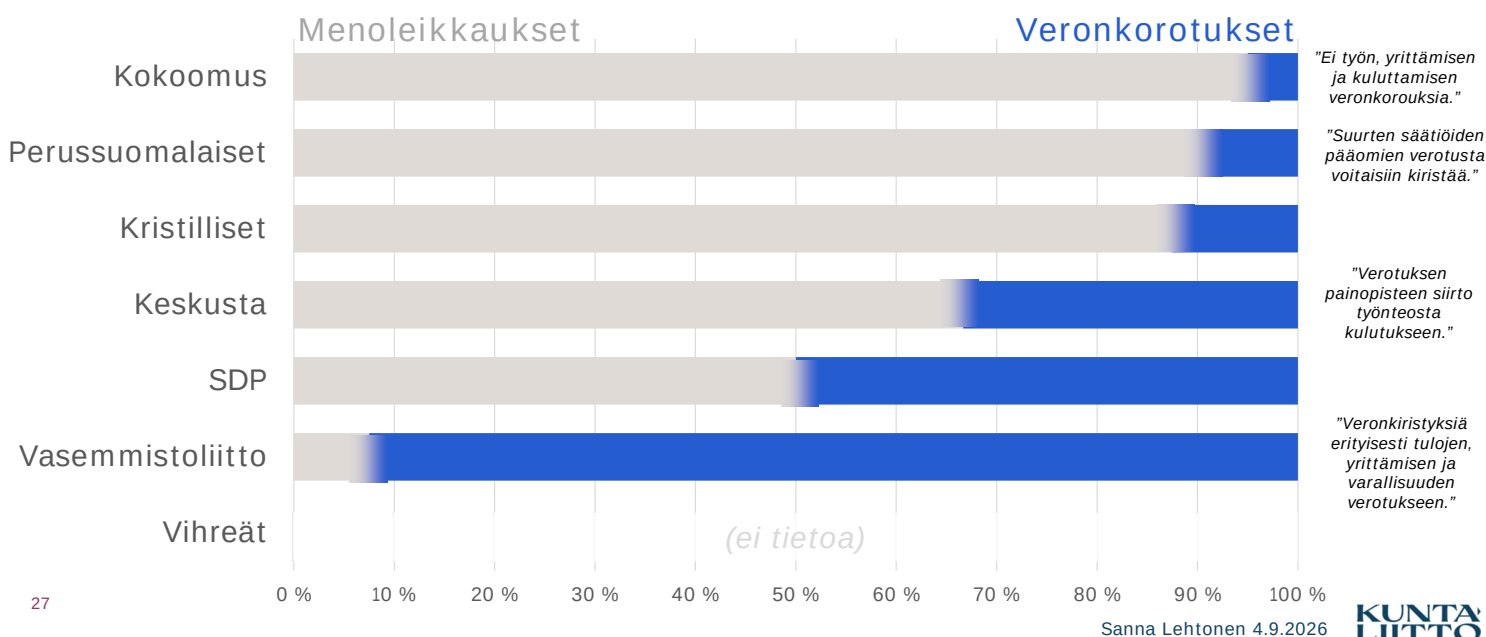
Osa julkaisuajankohdista täsmentyy syksyn aikana.

Ministeriö	Julkaisuajankohta tai arvio julkaisuajankohdasta
Kansliapäälliköiden yhteinen puheenvuoro	28.5.2026
Maa- ja metsätalousministeriö	9.6.2026
Valtiovarainministeriö	7.10.2026 (virka- ja puheenvuoro) 26.10.2026 (meno- ja rakennekartoitus & verokartoitus)
Liikenne- ja viestintäministeriö	14.10.2026
Sisäministeriö	Lokakuu 2026
Oikeusministeriö	Lokakuu 2026
Ulkoministeriö	Marraskuu 2026
Valtioneuvoston kanslia	Marraskuu 2026
Työ- ja elinkeinoministeriö	Marraskuu 2026
Ympäristöministeriö	Marraskuu 2026
Sosiaali- ja terveysministeriö	Marraskuu 2026
Puolustusministeriö	Marras-joulukuu 2026
Opetus- ja kulttuuriministeriö	Joulukuu 2026

KUNTA LIITTO | Kommun- förbundet

Lähde: Suomen Kuvalehti 36/2026, Hemmilä & Sundman: "Prosenttipeliä"

Miten julkisen talouden sopeutustarve jaetaan menoleikkausten ja veronkorotusten välillä?

Etusivu > Artikkelit > Vasemmistoliiton ratkaisuja julkisen talouden tasapainottamiseen

Vasemmistoliiton ratkaisuja julkisen talouden tasapainottamiseen

27.8.2026

< Jaa

Esimerkkisopeutusten kori

Vasemmistoliitto ei ole aloittanut muiden puolueiden kesken sovittua velkajärjennystä ja 8–11 miljardin nettosopeutuksen seuraavalla vaalikaudella. Vasemmistoliitto julkaisee myöhemmin tänä vuonna vaaliohjelman yhteydessä näkemyksensä seuraavan vaalikauden sopeutuksen tarvehuomioon ottaen mittakavasta ja esityksen omasta talouspolitiisista vaihtoehdoista.

Olemme haastaneet erilaisia toimia, joilla voitaisiin sopeuttaa julkista taloutta ja hillitä menopainetta. Esimerkkisopeutusten kori on mittaluokaltaan noin 9 miljardia euroa. Esittelemme tässä tiivistysti esittämämme mahdollisia sopeutuskeinopilettiä.

Valikka alla olevan esimerkkisopeutusten korin mittaluokkaa on noin 9 miljardia, emme näe yhteiskunnan ja talouden kannalta tarkoituksenmukaisena toteuttaa niin suurta nettosopeutusta yhden vaalikauden aikana. Katsoimme, että nettosopeutuksen mittakava tulee suhteutettua aina voittavaan sulaan- ja työllisyyspolitiikkaan sekä suomalaisen yhteiskunnan tilanteeseen laajemmin. Esittämämme sopeutuskeinot

Kokoomus leikkaisi eläkemenoista kaksi miljardia euroa – suomalaisten työuria pidennettävä "alusta, keskeltä ja lopusta"

Kokoomuksen puheenjohtaja Petteri Orpo uskoo, että työeläkejärjestöt saadaan eläkejärjestelmän uudistukseen mukaan.

Kaisu Suopanki, STT

20.30

POLITIIKKA

ittää, että julkisia menoja leikataan seuraavalla vaalikaudella yhdeksällä rolla. Veroja puolue ei lähtisi korottamaan.

elmä ei ole liian matalat verot, vaan liian korkeat menot, puolueen ja, pääministeri Petteri Orpo kiteytti puolueen keskeisillä julkaisemalla sisällön.

kesitysten taustalla on parlamentaarisesti tehty velkajärjennys.

YRITTÄJIEN JULKISEN TALOUDEN SOPEUTUS-OHJELMA

SYYSKUU 2026

Yrittäjät

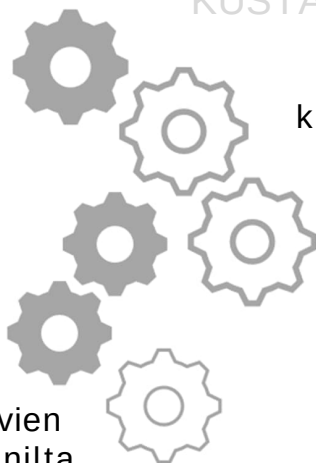
Mikä osa julkisen talouden sopeutuksesta kohdistuu kuntien talouteen? Kuntien tulojen väheneminen tai menojen lisäys valuvat helposti veronkorotuksiksi ja lopulta kuntalaisten maksettavaksi

TULOJEN VÄHENEMINEN

Indeksijäädytys
Valtionosuuden suora leikkaus
Valtionavustuksista leikkaaminen
Yhteisöveron kuntien jako-osuuden pienentäminen
Maksukorotuksia vastaavien tulojen leikkaaminen kunnilta

KUSTANNUSTEN LISÄÄNTYMINEN

Työttömyysturvan kuntien osuuden korotus
Toimeentulotuen kuntien maksuosuuden korotus
Kuntien eläkemaksujen korotus
Sääntelyn keventäminen

29

Sanna Lehtonen 1.10.2026

KUNTA
LIITTO

Lisätiedot:

Sanna Lehtonen

Kuntatalousasioiden johtaja
Elinvoima ja talous -yksikkö
Suomen Kuntaliitto ry
Toinen linja 14, 00530 Helsinki
+358 9 771 2079, +358 50 575 9090
Sanna.Lehtonen@kuntaliitto.fi
www.kuntaliitto.fi

KUNTA
LIITTO | Kommun-
förbundet